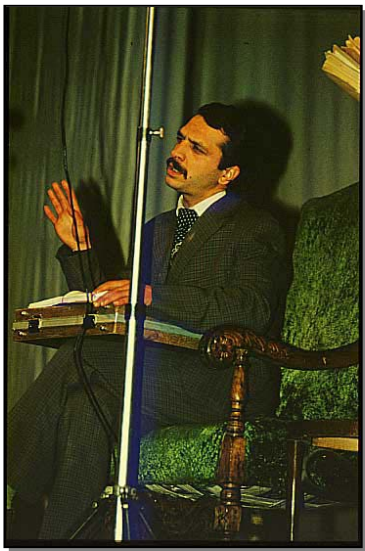

Ce ne-a dat "VOUĂ" nouă?

**Introducere la volumul "VOUĂ Acum douăzeci de ani" de Adrian Fetecău,
apărut la editura Nemira 2002**

Formula de mai sus este titlul inspirat dat de Dana Dorian unui articol apărut în cotidianul "Național" în data de 8 martie 2002 cu prilejul sărbătoririi a 20 de ani de la primul spectacol al grupului "VOUĂ".

După ce am înaintat manuscrisul acestei cărți Editurii Nemira, Vlad Popescu mi-a sugerat să introduc și câteva texte pe care le-am jucat în spectacolele grupului în anii '80. A fost o idee fericită pentru că eu, sincer, nu mă gândisem la acest lucru, iar cu prilejul "revederii" momentelor prezentate pe scenele din toată țara, mi-am dat seama, cu surprindere, de curajul nebun avut de un grup de băieți în niște condiții foarte greu de descris în câteva cuvinte.

Această carte vorbește exact despre formarea acestui grup, despre chinurile "nașterii" și botezării sale, despre primii pași șovăielnici, ajungând până aproape de maturizarea sa. În deceniul nouă al secolului trecut era extrem de riscant să te apuci să îți un jurnal, să-ți notezi trăirile pe hârtie. Trebuia să duci o viață la vedere, în concordanță cu conceptul de om nou, multilateral dezvoltat, inventat de orânduirea care, într-un târziu urma să aducă fericirea generală pentru toți supușii săi. Cu toate acestea, în toamna lui '82 m-am apucat să scriu despre "VOUĂ". De ce? Simplu. Am simțit nevoia. În mod cert, nu m-am gândit că acele rânduri vor fi publicate vreodată. Nu-mi făceam iluzii că voi apuca să trăiesc vreo schimbare majoră în țară. Jaloanele

ceașismului păreau foarte bine înfîpte în frica generală care măcina națiunea, și-n mod cert nimeni nu ar fi aprobat publicarea "nebuniilor" așternute de mine pe hârtie. Cred că am vrut, mai mult, să nu uit detaliile creării acestui grup care mi-a marcat esențial existența. Ca să-l parafrazez pe un ilustru anonim creator popular de tip nou din acei

ani pot afirma răspicat: "Cu mânuțele astea două / Eu am făcut grupul «VOUĂ !»".

Din toamna lui '82 până spre cea a lui '85, între două trenuri, între două tabere studențești, între două amoruri, în orele în care mă făceam că muncesc pentru propășirea patriei într-o întreprindere fruntașă în ramură, atunci când reușeam să-mi înving lenea și oboseala, am reușit să "conspectez" prima sută de spectacole a grupului pe-ntinsul a două așa-zise caiete studențești. Și poate că așa fi continuat această operă inestimabilă și poate că dumneavoastră ați fi "participat" la toate cele 600 de spectacole susținute de "VOUĂ" până în decembrie '89, dacă nu mi-ar fi căzut în mână Jurnalul lui Liviu Rebreanu care m-a făcut serios să reflectez asupra gloriului destin literar care mă așteptă (și pe mine!). Glumesc, desigur.

Întâmplător am parcurs însemnările zilnice ale lui Rebreanu pentru că până atunci jurnalele nu făceau parte din lista preferințelor mele literare. În spațiul acestui cuvânt introductiv pot spune doar că am descoperit o altă față a lui Rebreanu, cea de creator al romanului modern românesc fiindu-mi cunoscută încă din liceu. Lectura

acestei cărți m-a făcut să abandonez cronicile "VOUĂ" și să m-apuc de un jurnal personal în care personajul principal să nu mai fie grupul, ci propria-mi persoană. Iată de ce subtitlul volumului pe care-l țineți în mână este "Jurnalul I". Atunci când "lucrurile" vor fi coapte va

apărea, poate tot la Nemira, Obsedantul deceniu, Jurnal II , un alt caiet studentesc în care, recunosc, am scris cu frică fiind ultraconștient de riscurile la care mă expuneam. Și-n mod cert va apărea, odată și odată, și Jurnal III , pentru că multe s-au mai întâmplat și după '89...

Dar să revenim la caietele "VOUĂ". Le-am depozitat pe fundul unei valize vechi și-acolo le-am uitat mai bine de cincisprezece ani până când prietenii din grup m-au tras de mânecă spunându-mi să ne pregătim să sărbătorim, ca mușchetarii, cei 20 de ani! Scormonindu-mi mintea cum aș putea să inițiez o serie de manifestări care să atragă atenția asupra cifrei invocate și de Dumas-tatăl, mi-am adus aminte de duelurile mele cu hârtia, de la începuturile anilor '80. Așa că am dat o fugă la Buzău, am scos de la naftalină vechile caiete și le-am predat lui Cătălin

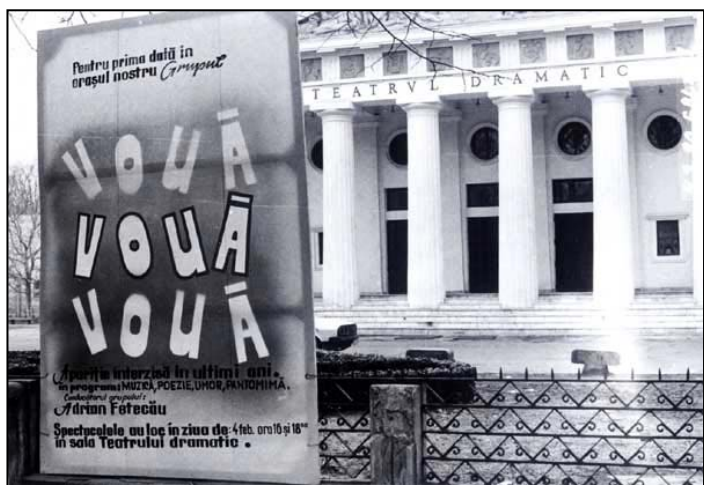

Benea care s-a luptat cu imposibilul meu scris și a reușit să-mi dea pentru o primă corectură însemnările mele "bătute" la calculator. De-abia acum am citit și eu "ce eram în stare să debitez" în urmă cu 20 de ani. Cu pixul în mână, înaintând în lectură, am început să fiu captat de aventurile lui Biță, Sile, Șerban, Puiu, Sorin, Tedy, Raul și toți ceilalți. Iubiri,

trenuri, spectacole, turnee, beții, bucurii, deziluzii... Oare eu chiar am trăit toate astea? Oare chiar eu am scris despre ele? Oare... Nu vă spun câte întrebări nu-mi dădeau pace în acea perioadă a corecturii. Am fost tentat să scot anumite pasaje, să mai cosmetizez relitatea de atunci pe ici, pe colo. Am reușit însă să mă abțin. Mi-am dat seama că unul dintre punctele câștigate ale rândurilor pe care le parcurgeam și care mă captivau, ca și când ele se refereau la alții, și nu la mine și la prietenii mei, era acela că ele au fost așternute pe hârtie atunci, în miezul fierbinte al evenimentelor! Iată de ce, cred, unele

scăderi inerente pot fi trecute cu vederea. Nu am schimbat nimic, nici măcar o virgulă, pentru că una este să-ți dai cu părerea despre "ceva" atunci când ești implicat în acel "ceva" și una este să te dai înțelept, referitor la același subiect, după ani buni. În mod cert, autenticitatea are de suferit și poți fi suspectat de un subiectivism în formă agravantă.

Într-o formă ușoară însă, pot spune că și eu am fost subiectiv în tot ceea ce veți citi. Dar aceea era percepția mea din acea perioadă în care trăiam anii nebuni ai tinereții. Bineînțeles că, o dată cu trecerea vremii, mi-am mai modificat această percepție. Mai ales asupra prietenilor. Veți întâlni tot felul de portrete umane, unele în culori mai deschise, altele în culori cenușii. Așa "pictam" eu atunci. Acum, multe dintre aceste portrete le-aș retușa, pentru că am trăit după '89 câteva decepții criminale, dar ce să fac dacă atunci gândeam și simțeam într-un fel?! Tot eu eram... Iată de ce îmi cer scuze pe această cale celor care poate nu se vor regăsi în culorile dorite în această carte. Pot să-i asigur că, din fericire (sau poate din păcate!), am devenit mai înțelept și pe mulți îi privesc acum cu alți ochi...

Dar, dacă eram la fel de "înțelept" în acei ani, cu siguranță, nu aș fi impulsivat realizarea unor spectacole care i-au făcut pe mulți să se întrebe dacă nu cumva eu și prietenii mei suntem cu adevărat inconștienți, ca să folosesc cel mai blând termen. Am ajuns la această concluzie căutând textele cerute de

Vlad Popescu. În mare parte nu le-am găsit, și-atunci am apelat la înregistrările audio și video ale spectacolelor "VOUĂ" care, din fericire, s-au mai păstrat. De multe ori uimit, cu casetofonul în față, uitam să mai notez trebuind să derulez caseta pentru a relua replica spusă pe scena care stârnea urale, dar și uimire, în sălile în care aveam șansa să evoluez alături de ceilalți membrii "VOUĂ". Parcă nu eu și prietenii mei am fi rostit acele replici pe scenă...

De pildă, pe 4 aprilie 1984, "VOUĂ", cotate ca grup reprezentativ al Institutului Politehnic din București, grup polivalent de umor, muzică și poezie, a fost solicitat să inaugureze într-un spectacol de două ore "Festivalul Politehnicii". Spectacolul s-a încheiat, după numai o oră. Spre uimirea generală, "VOUĂ",

care nu prea crease până atunci "probleme", în fața unei asistențe-record în sala Casei de Cultură a studenților "Grigore Preoteasa" din Capitală, și-a început într-un mod total surprinzător evoluția. Am intrat cu prietenii mei pe scenă pe acordurile formației "Phoenix", interzisă în acea perioadă, și m-am dus la microfon anunțând că motto-ul spectacolului este: "Fiecare gură de om va fi prevăzută cu un post de grănicer!". După care am început cu toții să cântăm că "e prea lung drumul înspre comunism". Juriul festivalului era să pice de la balcon. Eram în '84. Dar nu ne-am oprit aici. Între două momente muzicale ale folkiștilor noștri am apăsat pe pedala incisivității textelor, totul culminând cu "Olteni, da' mulți!" pe care-l puteți parcurge integral dacă veți avea răbdarea să citiți această carte. Acum reproduc doar scurte fragmente din dialogul purtat pe cea mai prestigioasă scenă studentescă a țării:

- "Tu ai auzit de Atlantida? Atlantida a fost un continent și când i-a venit vremea tot s-a scufundat!"

"Mă, dacă nu te potolești, o să ajungi în burta balenei..."

"Te pui cu mânia poporului când nu-nțelege ce-i spui?!"

Să ne gândim ce s-a întâmplat în decembrie '89. Și-atunci, repet, eram în '84. După o oră ni s-a întrerupt spectacolul în huiduielile sălii. Am fost "prelucrați" o noapte ca să ne revizuiem modul în care reflectam realitățile luminoase ale societății atât de grijulii pentru dezvoltarea ideologică a tinerilor ei. Noi, din păcate, eram restanțieri rău la acest capitol,

aceasta fiind concluzia finală. Sancțiunea practică a fost interzicerea oricărui spectacol "VOUĂ" în București, timp de un an!

Și după acest an, de fiecare dată, cu mare greutate, am reușit să convingem oficialitățile vremii să ne lase să ținem spectacole. Toți știau că la viză dădeam unele texte, iar pe scenă interpretam altele. De pildă, în decembrie '88 am organizat în Aula Facultății de Drept spectacolul aniversar cu numărul 500 la care apucasem să

invităm o echipă a televiziunii și multe personalități, dintre care amintim doar pe Tudor Popescu, Valentin Silvestru, Dumitru Solomon, Ion Popescu Gopo, George Mihăiță, Cornel Nistorescu. În ultima clipă o doamnă temută, pe atunci secretar cu propaganda a Comitetului Universitar de Partid, a anulat spectacolul. Intuia dânsa că ceva nu-i în regulă. În disperare de cauză m-am dus și am așteptat-o când a ieșit dintr-o ședință. Eram nebărbierit și cu haine cernite. M-am prezentat și am rugat-o să nu-mi dea și dânsa o lovitură după cea pe care mi-a dat-o viața. "Dar ce s-a întâmplat, dragă?", "În urmă cu o lună mi-am îngropat mama." Și mi-au dat lacrimile. Mizam pe faptul că era în vârstă și o partitură tragică, bine interpretată, poate produce impresie. Și nu m-am înșelat. "Bine, dragă, ține-ți spectacolul, dar aveți grijă ce spuneți!"

Am coborât fericit scările clădirii de pe Vasile Conta urându-i în gând sănătate mamei mele aflate la Buzău. Doamna secretar știa ea ce știa. Spectacolul cu numărul 500, susținut în fața unei săli arhipline, în fața camerelor de luat vederi, a fost de o "răutate" incredibilă pentru acele vremuri.

Spre finalul manifestării, în sceneta "O idee ciudată" al cărui text este și el reprodus în această carte, am ajuns să parodiem mai mult decât explicit cultul personalității și celebrul tablou

"într-o ureche" al lui Ceaușescu! Caseta video și cei 1.000 de spectatori stau mărturie "inconștienței" la care ajunsese "VOUĂ" după aproape șapte ani de la înființare. Vezi și textul "Șoimul patriei", și el filmat clandestin, realizat cu prilejul sărbătoririi, pe 8 martie 1989, a celor șapte ani de existență.

Peste două luni, vezi "capitolul" poze al cărții, pentru că se dusesse buhul spectacolelor sale, "VOUĂ" a susținut în aer liber, în complexul "Regie", un spectacol cu mii de spectatori care au stat în fața scenei improvizate pe terasa cofetăriei, dar și pe căminele din jur! A fost o manifestare unică în mediul studentesc care a subliniat cota uriașă de popularitate la care ajunsese "VOUĂ" în Centrul Universitar București.

Eu nu pot spune că doar noi, cei din "VOUĂ", am fost singurii "curajoși" ai acelor vremuri. "Umorul cu șopârle" era caracteristic multor trupe studentești. Dar nu cred că vreo altă trupă din acei ani atât de apăsători a avut "tupeul" de a ridiculiza pe față realitățile "înfloritoare" la care erau supuși românii, așa cum a făcut-o

grupul "VOUĂ"! Și o spun acum, după mai bine de doisprezece ani de la întâmplările din decembrie '89. Nu vreau să se creadă că mă dau foarte viteaz acum. Dacă aș fi vrut s-o fac, m-aș fi bătut cu pumnii în piept imediat după 22 decembrie. Aveam și dovezi, casetele video și audio. "Să vedeți ce mari disidenți am fost noi, cei din «VOUĂ» !" Au făcut-o alții. Eu și prietenii mei, nu. Și nu-mi pare rău. Suferind, ca întodeauna, de o naivitate incurabilă, pe 27 decembrie '89, membrii grupului "VOUĂ" au cântat o zi întreagă colinde în stația de metrou "Eroilor" și au strâns într-o geantă-diplomat sigilată, în care au tăiat o fantă, vreo 30.000 de lei (bani în acea perioadă!) pe care i-au depus în contul Libertatea. Ce s-a întâmplat cu banii din acest cont poate ne spuneți dumneavoastră. Pe 25 ianuarie 1990, tot grupul "VOUĂ" ținea în fața unei asistențe-record, în Aula Facultății de Drept din Capitală (fieful nostru...), un

spectacol în memoria studenților uciși în evenimentele petrecute cu o lună înainte. Biletul a costat 25 de lei. Am rugat conducerea Ligii studențești, care a pus biletele în vânzare, ca banii să ajungă la familiile îndoliate. Nu știu cât s-a strâns, dar sper că banii au ajuns acolo unde ne-am dorit noi. Sper...

Apoi, când mulți își încărcau Daciile cu rulmenți pentru a pleca în Turcia, grupul "VOUĂ" a întreprins un turneu de neuit în Moldova de peste Prut în februarie-martie '90. Deși încă era republică sovietică, în stilul nostru caracteristic am militat, fără să ne pese de nimic, pentru unirea grabnică cu patria-mamă. Am trăit în acea perioadă clipe de un patriotism unic. Am cântat cu toți cei prezenți în săli despre Marele Ștefan, am râs împreună, ne-am făcut planuri de viitor, gândindu-ne la România reîntregită. Din fericire, am reușit să înregistrăm pe casete video două spectacole, pe cel de la Filarmonica din Chișinău și pe cel de la Școala nr. 1, pe-atunci una dintre cele două școli cu predare în limba română. Am avut inspirația în acea perioadă să notez lapidar întâmplările fiecărei zi a turneului.

Nu se putea încheiere mai bună a jurnalului "VOUĂ" început în '82. Turneul din Basarabia a fost ultimul în formulă largă a grupului, capabilă să ofere un spectacol complex de umor, muzică și poezie.

După ce ne-am întors din Basarabia, datorită aparițiilor televizate, lumea a acreditat ideea că grupul "VOUĂ" promovează doar umor. Apropos de televiziune, poate că ar fi bine să nu se uite că primele apariții umoristice la Televiziunea Română Liberă au fost, pe 28 și 29 decembrie 1989, cele cu grupul "VOUĂ", datorită casetelor video de care am amintit mai înainte. Au urmat cele din 2 și 7 ianuarie 1990. Toți cei care au

văzut momentele prezentate s-au minunat de curajul acelor tineri, practic necunoscuți, și s-au întrebat cum de-a fost posibil să spună acele "nebunii" fără să fie legați?!

Sincer să fiu, nici eu nu știu cum a fost posibil. Pe 16 și 17 decembrie '89, grupul "VOUĂ" a susținut patru spectacole în Teatrul Maria Filotti din Brăila, în fața a sute și sute de oameni. Am încheiat fiecare spectacol cu formula: "Vă urez un sincer «La mulți ani» și, vă rog, aveți mare încredere în anul care urmează!" De ce-am rostit acele cuvinte?! Credeți-mă, nu știu. Spre sfârșitul lunii ianuarie '90, când am revenit la Brăila, mai mulți spectatori m-au întrebat ce legături secrete avem, cum de știam despre Timișoara?! Or, eu habar n-aveam despre curajul incredibil al celor de pe Bega, cât despre așa-zisele "legături" nu am ce să comentez, pentru că grupului "VOUĂ" nu i-a ținut nimeni "spatele", ca să uzitez și eu de limbajul modern al acestor ani de libertate pe care-i parcurgem cu atâta încântare. Eu nu spun că spectacolele grupului "VOUĂ" din anii '80 au fost acte de eroism. Poate, doar, acte de teribilism mai mult sau mai puțin inconștient. Era o formă de protest - dusă până la limita acceptabilului stabilit de "notabilitățile" vremii - a unor studenți ajunși apoi ingineri care cântau în deschiderea majorității spectacolelor o melodie cu un titlu sugestiv: "Tânăr și liber!"

Adrian Fetecău